

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 20 lutego 2026 r.
Znak sprawy: DNI.gw.058.1.2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: interpelacji nr 14782

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację Pań Posłanek Iwony Marii Kozłowskiej oraz Anny Wojciechowskiej w sprawie ograniczeń, limitów oraz kosztów korzystania z wody z własnych ujęć w gospodarstwach rolnych, przedstawiam następujące informacje na zadane pytania.

1. Jakie obecnie obowiązują limity poboru wody z własnych ujęć w gospodarstwach rolnych i na jakich zasadach są one ustalane?

Zgodnie z art. 33 ust. 1, 3 i 4 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2025 r. poz. 960, z późn. zm.), zwanej dalej „Prawem wodnym”, właścicielowi gruntu przysługuje prawo do zwykłego korzystania z wód stanowiących jego własność oraz z wód podziemnych znajdujących się w jego gruncie w celu zaspokojenia potrzeb własnego gospodarstwa domowego lub własnego gospodarstwa rolnego. W ramach tego prawa właściciel może pobierać wody podziemne lub wody powierzchniowe w ilości średniorocznie nieprzekraczającej 5 m³ na dobę. Tym samym właściciel gospodarstwa rolnego może bez uzyskania pozwolenia wodnoprawnego, w ramach zwykłego korzystania z wód, pobierać z własnego gruntu nieodpłatnie wody podziemne lub powierzchniowe w ilości średniorocznie nieprzekraczającej 5 m³ na dobę. Przedmiotowe rozwiązanie stanowi wyjątek od zasady „zwrotu kosztów usług wodnych” ustanowionej w celu implementacji przepisów tzw. Ramowej Dyrektywy Wodnej. Przedmiotowa zasada wymaga, aby podmioty korzystające z wód (np. w

postaci ich poboru) ponosiły koszty środowiskowe, zasobowe oraz ekonomiczne związane z tym korzystaniem z wód, co odbywa się w postaci uiszczanych opłat za usługi wodne. Z uwagi na wyjątkowy charakter tego rozwiązania, co do zasady, nie może ono być rozszerzane, gdyż mogłoby doprowadzić do naruszenia przepisów unijnych przez brak realizacji ww. zasady.

Natomiast pobór wód wykraczający poza ramy zwykłego korzystania z wód (nie realizowany na własnym gruncie lub przekraczający średniorocznie 5 m³ na dobę), na mocy art. 35 ust. 3 pkt 1 w zw. z art. 389 pkt 1 Prawa wodnego, stanowi usługę wodną i wymaga uzyskania pozwolenia wodnoprawnego i w konsekwencji ponoszenia opłat za usługi wodne. Należy podkreślić, że przepisy Prawa wodnego nie przewidują stałych wysokości limitów poboru wód z własnego ujęcia w ramach usługi wodnej. Co do zasady, to wnioskodawca określa we wniosku wielkość poboru, na który zamierza uzyskać pozwolenia wodnoprawne. Ograniczenia w tym zakresie wynikają natomiast z zasobów ujęcia ustalonych w dokumentacji hydrogeologicznej oraz uprawnień przyznanych innym zakładom w ramach pozwoleń wodnoprawnych na pobór wód z tego samego zasobu.

2. Jakie opłaty i koszty administracyjne ponoszą rolnicy korzystający z wody z własnych studni na potrzeby produkcji rolnej?

Rolnicy są obowiązani do ponoszenia wyłącznie opłat za usługi wodne (gdy pobór wód wykracza poza zakres zwykłego korzystania) i jest prowadzony legalnie.

Opłaty te obejmują opłatę stałą (zgodnie z art. 270 ust. 2 pkt 1 Prawa wodnego rolnicy są zwolnieni z jej ponoszenia jeżeli pobór wód jest realizowany do celów rolniczych na potrzeby nawadniania gruntów i upraw) oraz opłatę zmienną, ustalaną kwartalnie i zależną od ilości faktycznie pobranych wód, wykazanych w złożonym oświadczeniu.

Wysokość opłaty zmiennej ustala się jako iloczyn ilości pobranych wód (podziemnych lub powierzchniowych) oraz jednostkowej stawki opłaty zmiennej, z uwzględnieniem współczynników różnicujących, uzależnionych od sposobu uzdatniania tych wód.

Przedmiotowe jednostkowe stawki opłaty zmiennej zostały określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 26 października 2023 r. w sprawie jednostkowych stawek opłat za usługi wodne (Dz. U. poz. 2471) i wynoszą:

- 0,068 zł za 1 m³ pobranych wód podziemnych,

- 0,040 zł za 1 m³ pobranych wód powierzchniowych w przypadku poboru do celów rolniczych na potrzeby zaopatrzenia w wodę ludzi i zwierząt gospodarskich, w zakresie niebędącym zwykłym korzystaniem z wód,
- 0,05 zł za 1 m³ pobranych wód podziemnych do celów rolniczych lub leśnych za pobór wód podziemnych na potrzeby nawadniania gruntów i upraw, pobranych za pomocą urządzeń pompowych.

Stawki przewidziane dla rolnictwa zostały ustalone na niższym poziomie niż dla innych branż, w których stawki w części przypadków są nawet 2 razy większe za pobór tej samej ilości wody. Ponadto przedmiotowe stawki opłat faktycznie od 8 lat uległy obniżeniu z uwagi na brak ich waloryzacji przy wysokiej inflacji. W związku z powyższym obecnie obowiązujące stawki opłat zapewniają ograniczenie do minimum kosztów związanych z korzystaniem z zasobów wodnych przez rolników przy uwzględnieniu poszanowania przepisów Unii Europejskiej, a także mając na uwadze pogłębiające się zjawisko suszy, które wymaga podejmowania działań w celu racjonalizacji poboru wód.

Warto dodać, że jeżeli dokonywany jest nielegalny pobór wód (bez wymaganych zgód wodnoprawnych lub z naruszeniem warunków ustalonych w tych zgodach) podmiot dokonujący przedmiotowego poboru ponosi sankcje administracyjne w postaci administracyjnych kar pieniężnych.

W sytuacji korzystania z usług wodnych bez wymaganego pozwolenia wodnoprawnego, rolnicy korzystający z wód podziemnych (z własnych studni) na potrzeby produkcji rolnej muszą liczyć się z sankcjami administracyjnymi w formie administracyjnej kary pieniężnej. Jednocześnie należy zaznaczyć, że od 1 stycznia 2024 r. w Prawie wodnym obowiązuje system administracyjnych kar pieniężnych. Zgodnie z art. 472aa ust. 1 Prawa wodnego, administracyjnej karze podlega, ten kto m.in. korzysta z wód bez odpowiedniego pozwolenia wodnoprawnego, natomiast w art. 472aa ust. 3 ustawodawca określił wysokość kary pieniężnej, która wynosi od 5000,00 zł do 1 000 000,00 zł. Oznacza to, że w przypadku poboru wód (podziemnych lub powierzchniowych) z naruszeniem przepisów Prawa wodnego, polegającym na korzystaniu z wód bez wymaganego pozwolenia wodnoprawnego, rolnik zostanie obciążony nie tylko obowiązkiem uiszczenia należnej opłaty zmiennej za korzystanie z ww. usługi wodnej, ale również sankcją w formie administracyjnej kary pieniężnej, podlegając takim samym przepisom prawa, jak każdy inny podmiot korzystający z wód.

3. Czy Ministerstwo planuje zmiany przepisów zmierzające do uproszczenia procedur oraz ograniczenia kosztów związanych z korzystaniem z własnych zasobów wodnych przez rolników?

Za dział administracji rządowej – gospodarka wodna odpowiada Minister Infrastruktury, zatem to do jego kompetencji należy wprowadzanie ewentualnych zmian w zakresie procedur i kosztów dotyczących korzystania z zasobów wodnych przez wszystkie podmioty, w tym rolników. Odnosząc się do kwestii zmian przepisów dotyczących uproszczenia procedur administracyjnych związanych z poborem wody należy podkreślić, że na podstawie obecnie już obowiązujących regulacji w przypadku poboru wód w granicach zwykłego korzystania z wód – nie jest wymagane uzyskanie ani pozwolenia wodnoprawnego, ani też zgłoszenia wodnoprawnego, co stanowi bardzo duże uproszczenie administracyjne w zakresie dokonywanego poboru wód. W pozostałym zakresie (zgodnie z informacjami uzyskanymi od Ministra Infrastruktury) Ministerstwo Infrastruktury na bieżąco analizuje sygnały obywatelskie i z poszanowaniem przepisów Unii Europejskiej (które nakazują, co do zasady, uzyskiwać zgodę właściwej władzy na korzystanie z wód – w tym jej pobór) podejmuje działania w celu wprowadzania uproszczeń administracyjnych dla podmiotów korzystających z wód, w szczególności rolników.

4. W jaki sposób Ministerstwo zamierza zapewnić, aby regulacje dotyczące gospodarowania wodą nie prowadziły do nadmiernego obciążenia ekonomicznego gospodarstw rolnych?

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w ramach współpracy z właściwym w tym zakresie Ministerstwem Infrastruktury, dąży do tego, aby obowiązujące przepisy były proporcjonalne i nie obciążały nadmiernie gospodarstw rolnych. Już obecnie regulacje przewidują m.in. możliwość bezpłatnego poboru wody w ramach zwykłego korzystania z wód oraz zwolnienie rolników z opłaty stałej przy nawadnianiu gruntów i upraw. Resort monitoruje funkcjonowanie przepisów oraz zgłaszane postulaty, aby ewentualne dalsze działania uwzględniały zarówno potrzeby rolników, jak i konieczność ochrony zasobów wodnych zgodnie z prawem unijnym.

5. Czy planowane są konsultacje ze środowiskami rolniczymi w celu wypracowania rozwiązań uwzględniających specyfikę produkcji rolnej oraz realne potrzeby gospodarstw?

Ministerstwo na bieżąco wsłuchuje się w sygnały i postulaty zgłaszane przez środowiska rolnicze, które stanowią ważne źródło informacji o potrzebach praktyki. Obecnie nie są prowadzone prace legislacyjne w zakresie przepisów dotyczących korzystania z wód przez rolników. Jeżeli jednak w przyszłości pojawi się potrzeba podjęcia takich działań, Ministerstwo zapewni możliwość udziału organizacji rolniczych w procesie konsultacji publicznych, zgodnie z obowiązującymi zasadami.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Jacek Czerniak

Sekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów